

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən'
beṇə' ca' zjənasəlas

1 Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziqə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'. ²Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa niç naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwłalte. Spirit che Diozən' chonən par niç naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par niç chzenagcho che Jesocristən' na' par niç chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'ənə'. Chnaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par niç so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyecho len Diozən'

³Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechgualə cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par niç zocho lez žjəyecho len le'.

Na' nezecho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵Na' na'a Diozən' len yelə' guac xen che'lenə' chcuasə' chcue'leje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristən' de'e yoblə niç gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga. ⁷Benəçhən' choso'ozeye' orən' par niç chesə'ənezene' šə naquən doalje na' par niç chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par niç nacbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par

nich gaccho beṇə' blao na' goṇe'
chio'o yeḷə' bala'an̄ xen.

⁸Na' le'e chaquele che Jesocristán'
la'an̄ə'əczə bitoṇə' le'ilene'. Na'
la'an̄ə'əczə bito chle'ichone' ṇa'a
chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə'
zocho mbalaz na' clegazə chebeicho.
⁹Na' de'en chonlilažə'əcho
Jesocristán', gone' par nich
žjəyecho len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹Na' ca naquə beṇə' ca'
boso'ozoj Xtizə' Diozən' cana',
Spirit che Diozən' de'en leczə
naquən Spirit che Cristən' gwzon
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə',
bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi'
ben' əseḷə' Diozən' par yosle' beṇə'
lao de'e malən' na' can' yezi'e yeḷə'
bala'an̄ xen che'enə' catə'ən te
de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'ənezeene'
na' boso'ozoje' can' chaclen Diozən'
chio'o ṇa'a. Na' boso'osedyaṇe'e
na' besyə'əyiljyože' non' əseḷə'
Diozən' par gone' ca žjəyecho len
le' na' batən' əseḷə'ene'. ¹²Spiritən'
bzejni'in lega'aque' de que de'en
boso'ozoje'enə' bito gaquən
complir tyemp chega'aque'enə' sino
tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə
neto' babzeneto' le'e dižə' güen
dižə' cobə de'en chzejni'in che
Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que
bach goc complir can' boso'ozoj
beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən'
de'en bseḷe'e goclenən neto'
gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca'
lechguale chse'enene' se'ejni'ine'
de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

**Cheyaḷə' gaquə la'ažda'ochon'
xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho**

¹³De'e na'anə' cheyaḷə' socho
len tozə xbab na' ṇabia' cuincho

par goncho can' chazlažə' Diozən'.
Cheyaḷə' socho yebeicho ca de'e
güen de'en gon Diozən' par chio'o
catə'ən yidə Jesocristán' de'e
yoblə. ¹⁴Laogüe de'en naccho xi'ine'
cheyaḷə' sotezə socho əgwzenagcho
che'. Bitoch cheyaḷə' əgwzenagcho
che de'e malən' de'en chene'e
la'ažda'omalchon' goncho can'
bencho catə'ən cuinə' šo'o be'eni'
che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.
¹⁵Diozən' gwleje' chio'o par naccho
xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao'
xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə
cheyaḷə' gaquə la'ažda'ochon'
xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho.
¹⁶Xtizə' Diozən' nyojən nan:
“Cheyaḷə' gaquə la'ažda'olen'
xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə
la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'.”

¹⁷Chio'o choncho orasyon lao
Diozən' che'echone' “Xato' Dioz”.
Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che
chio'o beṇəch šə nocho napcho
dolə' segon naquən' chon to tocho.
Na' tozəczə can' chon Diozən' len
yoguə' beṇəchən'. De'e na'anə'
cheyaḷə' gapchone' respet na'
sotezə socho gapcho cuidad par
nich cui goncho de'e mal lao socho
yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹Nezecho de que
costombr ca' de'en boso'ozejni'i
de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi
zjəzaquə'ən. Na' Cristən' gwdixjue'
xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə'
par nich cuich ṇaocho costombr
ca'. Bito gwdixjue'en len mech
de or o de plət o len bichlə de'en
zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde
chei. Na' xchene'enə' de'en
blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'.
Cristən' gwxaquə'əlebene' ca
xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe'

da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'ena'. ²⁰Na' ze'e xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho na'a par chaclene' chio'o. ²¹Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²²Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'ena', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilazə', par nič chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquəchgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə. ²³Diozən' babene' par nič goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'acho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane.

²⁴Xtižə' Diozən' nyojən, nan:

Chio'o beṇəch

gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyinj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwduxjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2 Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquəchcho beṇə' güench can' naccho, bito gaquəxi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal che beṇə'. ²Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par nič gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən notə'ətezə beṇə'. ³Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' chedə' bachacbe'icho de que Xancho Jesocristən' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

⁴Chio'o chonlilažə'əchone' chedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechguale zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'ena' na' zaquə'əchguan len be'ena' gwlej lennə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwsa'aque'ne' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'. ⁵Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'

gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en
zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o
de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca
yejən' la' de yelə' mban zejlicane
chechon', na' yoguə'əcho txennə'
naccho liž Diozən' chedə' zoe' len
chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca
bχoz che beṇə' Izrael gwlaž checho
ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e
gwse'ejni'alaze'e Diozən', chedə'
Jesocristən' chone' par niç zotezə
zochə' əla'ocho Diozən' lo'o
yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə'
Diozən'. ⁶Na' Xtižə' Diozən' nyojən'
che Jesocristən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əselə'a to
beṇə' gwxaquə'əlebene' ca
to yej de'en gwlej beṇə'
par gaquən yej squin, na'
zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben'
gwxaquə'əlebe ca yejən' bito
bi zto' əsa'aquene' che de'en
so'onlilaže'ene'.

⁷Na' par chio'o chonlilažə'əchone',
naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e.
Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə'
le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par
lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən',
nan:

Yej de'en bosə'ozo mues ca'
ca'alə,
len banaquən yej squin na'a.

⁸Na' le'egatezə ca' nan:
Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene'
ca to yej de'e əchego' beṇə',
na' ca to yej de'en žjasə'əžo'e na'
yesə'əbiçə'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə
yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague'
Xtižə' Diozən'. De'e na'anə'
yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən'
xņeze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

⁹Pero na' chio'o chonlilažə'əcho
Diozən' bagwleje' chio'o par naccho
family che'. Na' lao Diozən' naccho
rei na' bχoz, na' naccho nasyon che'
na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje'
chio'o par niç chixjue'echo catec
de'e güennə' chone'. Na' le'ena'
bebeje' chio'o lo'o de'e žchə'əlan' gan'
gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni'
che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon'.
Na' be'eni' che'ena' naquən de'e
güen juisy par chio'o. ¹⁰Antslə
bito goccho xi'in Diozən', pero
na'a banaccho xi'ine'. Na' antslə
bito gwņezecho de que cheyašə'
cheži'ilazažə' Diozən' chio'o, pero
na'a banezecho de que cheyašə'
cheži'ilaze'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

¹¹Beṇə' bišə' dao' chio'o
naccho ca beṇə' zitə' len beṇə'
ža' lao yežlyo nga na' par chio'o
lažchon' naquən gan' zo Diozən'.
Na' chatə'yoyida' le'e bito
əgwzenagle che de'en chzelažə'
la'ažda'omallənə' cuent cui nabi'an
le'e par gonle de'e malən'. ¹²Le'e
sotezə leso legon de'e güen par niç
beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na'
gwžin ža balə' so'onlilaže'e Diozən'
əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə
na'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

¹³To tocho cheyalə' əgwzenagcho
che jostis ca' beṇə' ca' chesə'anabia'
chedə' Xancho Jesocristən' bene'
mendad goncho ca'. Cheyalə'
əgwzenagcho che rein' ben'

chnabia'ach. ¹⁴Na' lecza cheyalə' əgwzenagcho che gobernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen. ¹⁵Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par niç bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənçhol̄ yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

¹⁶Bitoch chonən byen naocho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, çhedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'ena'. ¹⁷Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onl̄ilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'ena', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

**Cristən' bguo'o bçhejlaže'e
len de'en gwxaquə'əzi'ena'**

¹⁸Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beṇə' zjənaquə beṇə' güen beṇə' gaçjwlažə', sino que lenczə che beṇə' znia ca'. ¹⁹Catə' beṇə' choso'oçhi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chçhejlažə'əcho len de'en choso'oçhi' choso'osaque'e chio'o, çhedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chçhejlažə'əcho

catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chçhejlažə'əcho len de'en choso'oçhi' choso'osaque'e chio'o. ²¹Diozən' bagwleje' chio'o par niç goncho de'e güenə' na' par niç co'o gwçhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Bguo'o bçhejlažə' Cristən' len de'en goc che'ena' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bçhejlaže'e par niç ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par niç goncho can' bene'ena'. ²²Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbçəyague' beṇə' len dižə' de'en be'e. ²³Na' catə' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito nacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an bos'oçhi' bos'oosaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', çhedə' benl̄ilaže'e Diozən' ben' zdaczə l̄icha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwduxjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par niç notə'ətezcho chonl̄ilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par niç cuich šo'o çhazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par niç bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en benchon con can' gwna la'ažda'omalchon'.

Pero na'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

**Can' cheyaḷə' so'on
beṇə' ca' zjənšagna'**

3 ¹⁻²Na' le'e no'olə' le'e nšagna'ale, to tole cheyaḷə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' guaquəlenljaga'aclene' niç yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonḷe de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'ana'əczə' šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³Na' le'e no'olə', bito gonḷe xbab de que zaquə'əchgua de'en gonḷe par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy. ⁴De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gaqxwlažə' na' so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane. ⁵Cana' gwnitə' no'olə' gwso'onḷilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gaqxwlažə' na' bos'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'. ⁶De'e Sarən' no'ol che de'e Abraanna' syempr

bzenague' che be'en che'enə' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonḷe de'e güennə' na' bito žeble par gonḷen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'ini de'e Sarən' chedə' chonḷe can' bene'enə'.

⁷Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyaḷə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyaḷə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyaḷə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par niç de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyaḷə' goncho yoguə'əte de'e ca' par niç bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonḷə'.

**Chchoj catə' chy' chsaquə'əcho
laogüe de'en choncho de'e güen**

⁸Yoguə'əcho cheyaḷə' goncho tozə xbab na' cheyaḷə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyaḷə' gaque che ljuežj chio'o chonḷilažə'əcho Diozən' na' cheyaḷə' yeyašə'əlažə'e ljuežjcho. Bito cheyaḷə' gon cuincho xen. ⁹Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bito nacho leczə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' beṇə' chio'o dižə' leczə bito cheyaḷə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyaḷə' ənaḃcho gaquə de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par niç chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na'
socho mbalaz

bito cheyałə' ənecho bitə'ətezə
dižə' de'e naquə mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə'
goxoayag.

¹¹ Cheyałə' cuejyichjcho yoguə'
de'e mal, na' goncho de'e
güen.

Cheyałə' chiljlažə'əcho nac
goncho par socho binlo len
ljuežjcho, na' sotezə socho
gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye'
benə' ca' chso'on de'e güen,
na' chzenague' catə' chso'one'
orasyon laogüe'enə'.

Pero na' benə' ca' chso'on de'e
malən' chžə'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par
nič cuiayil'icho šə zotezə zocho
chonchguacho de'e güen. ¹⁴ Pero
na' šə benə' ca' cui zjənombia'
Diozən' yoso'oçhi' yoso'osaque'e
chio'o laogüe de'en chontezcho
de'en naquə güen lao Diozən', gone'
ca socho mbalaz. Na' bito cheyałə'
gaquəžejlažə'əcho o žebcho
lega'aque'. ¹⁵ Cheyałə' güe'ela'ocho
Cristən' do yichj do lažə'əcho
na' güe'echo latjə nabi'e chio'o.
Cheyałə' sotezə socho probnid
par yožil'icho xtižə' notə'ətezə
benə' ənabene' chio'o bixchen'
chejle'echo che Cristən'. Cheyałə'
yožil'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə'
šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte
legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen'
de que chonle can' chazlažə'
Diozən'. Nach catə' benə' yesə'əne'
de que chonle de'e mal laogüe
de'en chonle can' cheyałə' gon
chio'o chonlilažə'əcho Cristən',

əsa'aque'ne' zto' de'en chəsə'əne' ca'.

¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlažə'e
chyi' chzaquə'əcho na' güençhlə çhi'
saquə'əcho laogüe de'en choncho
de'e güen cle ca çhi' saquə'əcho
laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e
güen gwdi' gwxaque'e por ni che
chio'o benə' güen de'e mal catə'an
gwsote'ene' šlinzə cana', na' cuat
gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə'
par nič babozoe' chio'o binlo len
Diozən'. Na' de'en bidə Cristən'
goque' benə' belə' chen, de'e
na'anə' benə' mal ca' gosə'əzoinə'
gwsote'ene'. Pero de'en naque'
Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo
benə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque'
Xi'in Diozən' gwyeje' gan' ža' angl
bzelao ca' gan' bseyjw Diozən'
lega'aque'ən na' gwdiçjui'e xtižə'enə'
len lega'aque'ən. ²⁰ Angl bzelao ca'
dezd cana' bito choso'ozenaguən
che Diozən'. Gwsote'ənən can'
gwsote'ənən benə' ca' gwnitə' ca
tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən'
gwzoinə' gwdape' yełə' chxenlažə'
len lega'aque' de'en bito bnežjue'
castigw chega'aque'enə' cate,
gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e
Noen' barcon'. Na' xo'onzə benə'
gwsote' lo'o barcon' na' lega'acze'
bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.
²¹ Ca'acczən' naquən len chio'o
bagwcho'acho nisən' na' Diozən'
gone' par nič cui yeyejcho lao
yi' gabilən'. Na' chcho'acho nisən'
caguə par nič nisən' gonən cuerp
chechon' xi'ilažə', sino chcho'achon
de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon'
catə'an gwñabechone' gone' ca
gaquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'.
Na' Diozən' babezi'ixene' checho

laogüe de'en beban Jesocristən'
ladjo beṇə' guat ca'. ²²Jesocristən'
babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e
txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl
əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na'
notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

**Diozən' no'e checho de'e gon to
tocho par gaquəlen ljuežjcho**

4 Cristən' goque' beṇə' belə'
chen na' bsanlažə' cuine'
gwxaquə'əzi'e catə'an gwdixjue'
xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə'
əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho.
Šə goncho ca' zejen de que bitoch
chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o.
²Na' chio'o lao yedote əbancho
bito cheyalə' əgwsenagcho che
de'en chzelažə' la'ažda'omalchon',
cheyalə' goncho can' chazlažə'
Diozən'. ³Antslə bencho can'
chsə'on beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia'
Diozən'. Lega'aque' chsə'elaže'e
chsə'one' de'e naquə de'e yelə'
zto' na' chsə'ontezə' bin' chzelažə'
la'ažda'omalga'aque'enə', na'
zjənaque' beṇə' güe'e zo, na'
chsə'one' lṇi gan' chac scandl,
na' chsə'elaže'e chsa'aše'
güe'enə', na' chse'ejni'alaže'e
lgua'a lsaquə' de'en na lei che
Diozən' cui šejni'alažə'əcho.
Pero bitoch cheyalə' goncho
ca'. ⁴Beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia'
Diozən' chesyə'əbanene' de'en
cuich choncho txen len lega'aque'.
Bitoch choncho de'e mal ca' de'en
chsə'onchgua lega'aque'. De'e
na'anə' choso'ožia choso'onite'e
chio'o. ⁵Pero yosə'ədie' cuent
lao Cristən' che yoguə' de'en
chsə'one'enə', chedə' la' Cristən'
chbeze' par əchoglaogüe'en

naquən' gaquə che to to beṇə'əchon',
la'anə'əczə šə bagwsa'ate'. ⁶De'e
na'anə' Diozən' bsele'e beṇə'
bedəsə'ədixjuie' xtiže'enə' len
chio'o par nič chonlilažə'əcho
Cristən', na' len yeziquə'əchlə
beṇə' gwso'onlilaže'ene' antslə ze'e
sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə'
chio'o beṇə'əch de que gatcho, pero
beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən'
la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə
zjəmbane' len Diozən'.

⁷Bazon bəozə šo'o fin che
yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho
cheyalə' socho len tozə xbab na'
nabia' cuincho par goncho can'
chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho
ca' par nič güe'elažə'əcho goncho
orasyonnə'. ⁸Na' de'en naquə de'e
žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en
choncho, cheyalə' gaguecho che
ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La'
catə' chaquecho che ljuežjcho, bito
choncho xbab šə de xtolə'əga'aque'
la'anə'əczə šə zjənaquən de'e zan.
⁹Cheyalə' yebeicho əggüialaocho
ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'.
¹⁰Diozən' lao yelə' chaclen che'enə'
no'e checho gwde gwdele de'e
gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e
gon to tocho cheyalə' gonchon
par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə
goncho ca' saquə'əlebecho ca to
mos əblao ben' chon can' chene'e
xane'enə'. ¹¹Šə Diozən' bano'e
checho chixjue'echo xtiže'enə',
cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que
xtiže'e na'anə' chyxjue'echo. Na' šə
bano'e checho gaquəlencho beṇə',
cheyalə' gaquəlen'acchone' do
yichj do lažə'əcho chedə' nezecho
Diozən' chone' chio'o fuers balor
na' bichlə de'e chchincho par

chaclena'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocrisən' chaclene' chio'o, na' bitə'atezə de'en goncho cheyalə' gonchon par nich Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocrisən' n̄a' na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczccho.

**De'en chyi' chzaquə'əcho
chonən chio'o prueb šə
chonlilažə'əcho Diozən'**

¹²Benə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'ochi' choso'osaguə'əchgua benə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaguə' yebanecho. ¹³Cheyalə' yebeicho catə'an choso'ochi' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechguale yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴Na' n̄a' zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' benə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nich nezecho zoe' len chio'o. Benə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵Bito cheyalə' gaccho benə' güet benə', benə' bguan, benə' güen bitə'atezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on benə' yoblə, par nich ca' šə chi' saquə'əcho bito chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho

de'e malən'. ¹⁶Šə chi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en chi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczccho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechguale chyi' chzaquə'əcho chedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che benə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. ¹⁸Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho benə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' benə' mal ca' benə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." ¹⁹Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o benəch, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

**De'en cheyalə' gon chio'o
chonlilažə'əcho Cristən'**

5 N̄a' de to de'e ənia' le'e nchojle nacle benə' golə benə' blao par len benə' ca' chesə'əadopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txencə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho benə' golə benə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na'

nezdā' goṇ Cristān' chio'o yelə'
 bala'an̄ xen catə' yide' de'e yoblə.
 2Na' chatə'əyoida' le'e leyebei
 əggüia əgwele beṇə' ca' bagwlo'o
 Diozən' lao na'ale, caguə gonlən
 parzə niç gonle complir de'en
 gwsō'on beṇə' mendad gonle.
 Leggüia legwyega'aque' do yichj
 do lažə'əle, caguə por ni che šə bi
 gan gonlən'. 3Na' ca naquə beṇə'
 ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle
 byen yoso'ozenague' chele šə cui
 chse'enene', sino len bitə'ətezə
 de'e gonle, legwlo'iga'aquene' can'
 chene'e Diozən' goncho. 4Šə gonle
 ca' catə'an̄ yidə Xanchon' de'e yoblə,
 ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone'
 chio'o yelə' bala'an̄ xen de'e cui te
 chei.

5Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə',
 chatə'əyoida' le'e legwzenag che
 beṇə' golə beṇə' blao chelen'.
 Yoguə'əcho cheyalə' gwzəxjw
 yichjcho tocho yetocho na' goncho
 xbab de que bitotec bi zaquə'əcho.
 La' Xtizə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṇə' ca'
 chso'on cuinga'aque' xen,
 na' chaclene' beṇə' ca' chso'on
 xbab de que bitotec bi
 zjəzaque'e.

6De'e na'anə' cheyalə' gwzəxjw
 yichjchon' lao Diozən' ben' napə
 yelə' guac xen, par niç ca' gone'
 chio'o yelə' bala'an̄ catə' cheyalə'
 si'ichon. 7Cheyalə' goncho lao na'
 Diozən' yoguə'əlol de'en chžebcho
 gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei,
 la' le' nži'ilaze'e chio'o.

8Cheyalə' nabia' cuincho
 par goncho can' chazlažə'
 Diozən' na' gapcho cuidad cui
 co'o gwxiye'en chio'o nez mal.

De'e gwxiye'en chonən contr
 chio'o na' gwxaquə'əleben ca
 to bež əznia la' bežən' syempr
 chosya'ab chdab chyiljob non'
 gaob, na' de'e gwxiye'en syempr
 cheyiljažə'ən naclən' gonən par
 niç əgwžiai'yil'in chio'o. 9Cheyalə'
 gonchechlažə'əcho cui šejle'echo
 che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə
 socho gonlilažə'əcho Cristən', na'
 əžjsa'alazažə'əcho de que caguə
 chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho
 sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho
 ca' ža' doxenlə yezlyo ngan',
 beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.
 10Na' catə' bagwde de'en chyi'
 chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a,
 Diozən' gone' par niç gaquəch
 yichjla'ažda'ochon' can' naquə
 yichjla'aždaogüe'enə', na' gone'
 par niç gonlilažə'əchchone'.
 Gone' fuers balor checho par
 goncho can' chene'ene' goncho,
 na' gaquəlene' par niç to tocho
 socho len tozə xbab. Dioz na'anə'
 chaclencze' chio'o len yoguə' de'en
 chyažjecho na' bagwleje' chio'o
 par niç gapcho yelə' bala'an̄
 xen len le' zejlicane laogüe
 de'en chonlilažə'əcho Cristən'.
 11Ledoye'ela'och Diozən' na'a na'
 zejlicane, ben' chnabia' zejlicane.
 Na' can' gonšgaczcho.

**Bedən' chguape' diox beṇə'
 ca' yoso'olabe' cartən'**

12Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon'
 par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezdā'
 de que zotezə zoe' chone' complir
 can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart
 nga chneyoida' le'e sotezə sole
 šejle'ele de que de'e li Diozən'
 nži'ilaze'e chio'o can' babzenda'

le'e. De'e na'anə' l̥e'e sotezə l̥eso
l̥egonl̥ilaže'e.

¹³Syoda Roma ngan'
gwxaquə'əleben ca syoda
Babilonian' chedə' benə' ca' ža'
nga chso'onchgüe' de'e malən'.
Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga
chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje'
neto' par naquəto' xi'ine' can'
gwleje' le'e. L̥eczə Marcos ben'

nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox.
¹⁴Catə' chežagle l̥eyol̥güiž l̥juežjle
dižə' šao' par niç gacbia' de que
chaque che l̥juežjle.

Yoguə' le'e chonl̥ilažə'əle
Jesocristən' chnaba' lao Xancho
Diozən' gone' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*